

Протокол	Пето заседание на КН на ПРР 2021-2027 г. 14.05.2024 г., Провеждане хибридно в гр. София, ГД „СППР“
Предмет:	Пето заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.
	<u>Председател на КН на ПРР 2021-2027 г.</u> Юра Йорданова-Витанова, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и РУО на ПРР <u>Основни членове/резервни членове на КН на ПРР 2021-2027 г.</u> Ася Станкова, МРРБ Пламен Илиев, МРРБ Ивайло Стоянов, МРРБ Кети Карачолова, МРРБ Милен Обретенов, МРРБ Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ Вида Влайкова, МРРБ Галина Иванова, МРРБ Джени Узунова, МРРБ Петя Агушева, МРРБ Николай Милев, МРРБ Николина Чапанова, АПИ Зора Благоева, МЕУ Албена Мерачева, МИР Даниела Малхасян, МИР Михаела Кръстева, МИИ Ирина Чавдарова, МТ Светла Иванова, МОСВ Христо Стоев, МОСВ Десислава Георгиева-Ушколова, МТСП, Апостол Милев, ЦКЗ МФ Стефка Сарафова, МФ Донка Йорданова, МЗХ Мария Станевска, МОН Стефан Попов, МК Михаил Борбелов, МВР Яна Маринова-Петрова, МС Николай Нецов, МС Мария Петрова, МС Калин Каменов, НСОРБ Стефан Василев, АИКБ

Мариана Танчева, БТПП
Силвия Тодорова, БСК
Дияна Найденова, КНСБ
Райна Георгиева, КНСБ
Димитър Черкезов, ФМФИБ
Ася Добруджалиева, Фондация „Подслон за човечеството“ Хабитат
България
Цанко Шандров, Фондация „Регионални инициативи“
Илияна Филипова, АРИР
Веселина Господинова, БАКЕП
Тодор Тодоров, Екологично сдружение „За Земята“

Наблюдатели с право на съвещателен глас:

Сорина Канеа, ЕК
Жолт Соколай, ЕК
Анна Мартинова – Петкова, ОСЕС МФ
Даниел Миланов, НФ МФ
Силвия Георгиева, МЗХ
Вероника Господинова, МВР
Магдалена Николова, АОП

Представители на ГД СППРР:

Ангел Гьорев, МРРБ
Елиза Михайлова, МРРБ
Кристина Гешева, МРРБ
Галя Дойчинова, МРРБ
Цветелина Димитрова, МРРБ
Мартин Найденов, МРРБ
Мариана Ватева, МРРБ
Снежинка Савова, МРРБ
Николина Иванова, МРРБ
Савина Моновска, МРРБ
Татяна Ангелчева, МРРБ
Катя Василева, МРРБ
Людмила Стойкова, МРРБ
Моника Стоянова, МРРБ
Тереза Йотова, МРРБ

Секретариат на КН на ПРР 2021-2027:

Изабел Владимирова, МРРБ
Димчо Димов, МРРБ
Петя Стефанова-Димова, МРРБ
Тонка Иванова, МРРБ
Саид Хамаме, МРРБ

	Пламена Ефимова, МРРБ Цветелина Матева, МРРБ
Въведение:	
Петото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (КН на ПРР 2021-2027 г.) беше проведено в хибриден формат в Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ (ГД СППРР), МРРБ. В заседанието взеха участие членове на КН на ПРР 2021-2027 г., в т.ч. представители на министерства, агенции, държавни ведомства, общините и социално-икономически партньори, както и представители на МРРБ – към Управляващия орган на ПРР 2021-2027 г. и ОПРР 2014-2020 г. (УО на ПРР/ОПРР), Секретариат на КН на ПРР 2021-2027 г. и представители на ГД „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия (ЕК).	
Откриване на заседанието и приветствие към членовете от г-жа Юра Йорданова-Витанова - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 г. и ПРР 2021-2027 г. (РУО). Г-жа Юра Йорданова – Витанова, заместник-министър на МРРБ, откри петото заседание на КН и благодари на присъстващите за усилията, които полагат за изпълнението на програмата. Тя поясни, че на днешното заседание ще бъдат представени ключови моменти от изпълнението на програмите, основните приоритети и предизвикателствата, които предстоят, свързани със стартиране на инвестициите по Фонда за справедлив преход и изпълнението на новия интегриран териториален подход в страната. Г-жа Витанова сподели, че само преди няколко дни – на 09.05.2024 г., е изтекъл срокът за подаване на проектни идеи в рамките на процедурата за 10-те големи градски общини по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на ПРР 2021-2027 г., както и изрази надежда, че до края на 2024 г. ще бъдат сключени първите договори. Г-жа Витанова обърна внимание, че допълнително предизвикателство пред УО е активната работа по първата процедура за предварителен подбор на концепциите за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) от териториалните органи на регионално ниво. Тя отбеляза, че този изцяло нов подход за подбор на проектни идеи е иновативен както за УО, така и за местните заинтересовани страни и информира, че по първата процедура за ИТИ са подадени 165 концепции, като УО подготвя Насоки за кандидатстване, които ще бъдат обявени в максимално кратки срокове. Паралелно с това УО работи и по Насоки за кандидатстване, които след приключване на подбора на проектите за 10-те големи градски общини, също да бъдат обявени в най-кратки срокове. Г-жа Витанова запозна участниците в КН с друг ключов приоритет в работата на УО - успешното изпълнение на инвестициите с ресурс от Фонда за справедлив преход и подчерта, че като страна, чиито Териториални планове за справедлив преход бяха одобрени последни, ангажимент на УО е да успее да навакса реализираното забавяне. Основната цел е по възможно най-ефективен начин да бъде насочен наличният ресурс към въглицните региони и хората, които са най-сериозно засегнати от прехода към климатична неутралност. Г-жа Витанова поясни, че са структурирани 3-те подкомитета за справедлив преход в областите Перник, Кюстендил и Стара Загора и е проведено първото общо заседание в рамките на предходния ден. Г-жа Витанова изрази убеждението си, че с този екип и с помощта и сътрудничеството на всички заинтересовани страни и Европейската комисия, ще се подобрят постигнатите резултати до момента и по ОПРР. Тя информира, че по ОПРР са сключени 824 за договора за БФП, като 672 от тях вече са приключени успешно, а 130 са в изпълнение и само 22 са прекратени.. Тя подчерта, че това са само част от приоритетите и задачите, които предстои да бъдат разгледани и обсъдени по време на заседанието на КН на ПРР 2021-2027 г. и пожела ползотворна работа на членовете.	

Г-жа Витанова даде думата на г-н Жолт Соколай, представител на ЕК за приветствие.

Г-н Жолт Соколай, заместник-началник на отдел „България, Унгария и Словения“ от Главна дирекция „Регионална и селищна политика“ в ЕК, благодари на г-жа Витанова и поздрави присъстващите, като изрази надежда следващото заседание на КН да бъде присъствено. Той подчерта, че за УО е важно да ускори процеса на изпълнение на ПРР, като заяви, че се наблюдава прогрес и отбеляза, че очаква на днешното заседание да се представи информация и съответно да се проведе дискусия по отношение каква е визията на УО относно наваксването в изпълнението занапред, как проектите ще се изпълняват в рамките на следващите 6 месеца и има ли необходимост УО от допълнителна подкрепа. В изказването си г-н Соколай засегна и значението на териториалните звена и тяхната ангажираност в идентифицирането на различните нужди в отделните региони. Той подчерта и въпроса за необходимостта от поставяне на фокус върху специфичните териториални нужди на Северна България и ресурсите, предоставени от страна на ЕК за тях, като наблегна на значението на тези инвестиции, реализирането на добри проекти, както и отчитането на процеса на изпълнение в бъдещи заседания на КН.

В края на изказването си той коментира приоритет 4 и мерките по линия на Фонда за справедлив преход на програмата, като акцентира върху структурираните подкомитети в областите Кюстендил, Перник и Стара Загора, които са част от структурата на КН, и проведеното съвместно заседание в рамките на предходния ден. Г-н Соколай поясни, че структурираните подкомитети имат важна роля да подпомогнат УО, както и КН, в процеса на подготовка на насоки и критерии за оценка по процедурите по този приоритет и да проследяват изпълнението на мерките в засегнатите региони. Той поясни на членовете, че на вчерашното заседание са обсъждани две процедури по ФСП, като се надява УО да положи необходимите усилия те да бъдат обявени максимално скоро. Г-н Жолт Соколай представи колегите си от екипа на ЕК - г-жа Сорина Канеа, която присъства в залата и г-жа Анес Монфре, началник на отдел „България, Унгария и Словения“ от Главна дирекция „Регионална и селищна политика“ в ЕК и Михаела Биер, които се включват онлайн, и пожела успех на заседанието.

Приемане на дневния ред на Пето заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Заседанието продължи с одобряване на предложения дневен ред на КН на ПРР 2021-2027 г., като нямаше гласували „против“ и „въздържал се“.

Решение 1: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. приема Дневен ред на 5-то заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Приемане на протокола от Четвъртото заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

След това се премина и към гласуване на изпратения до КН протокол от 4-то заседание, при което също нямаше „против“ и „въздържал се“.

Решение 2: Комитетът за наблюдение на ПРР 2021-2027 г. приема протокола от 4-то заседание на КН на ПРР 2021-2027 г.

Г-жа Юра Йорданова-Витанова премина към следващата точка от дневния ред и даде думата на г-н Пламен Илиев, началник на отдел „Мониторинг“, за представяне на актуалното състояние на ОПРР 2014-2020 г. и Регламента STEP.

Презентация относно актуалното състояние на ОПРР 2014-2020 г. и Регламента STEP.

Г-н Илиев запозна членовете с етапа, на който се намира изпълнението на ОПРР и мерките, които са предприети за гарантиране максимално успешното приключване на програмата. Г-н Илиев подчерта, че разплатени към момента средства са 94% от договорения ресурс, сертифицираните средства са 82% от договорените средства. Г-н Илиев информира членовете на КН, че очакваното изпълнение за сертифицираните разходи при приключване на програмата е 3,14 млрд. лв. или 99% от бюджета на програмата. Приключили са 672 бр. договори, 22 са прекратени, а в процес на изпълнение са 130 договора. Той обърна внимание на факта, че почти във всички оси на програмата има наддоговаряне, с изключение на ПО 8 „Техническа помощ“ и ПО 6 „Регионален туризъм“, подход, прилаган и в програмен период 2007-2013 г., като ресурса с приключване на верификацията ще се компенсира. Над 104 % е

цялостното договаряне на програмата. Г-н Илиев представи и актуална информация относно сигналите за нередности и наложените финансови корекции. Той обърна внимание и на информация за цялостното изпълнение на програмата и първоначално заложените цели, като посочи, че почти всички заложи индикатори в рамката за изпълнение са постигнати, с изключение на 2 - „Културна и спортна инфраструктура“ по ПО1 и „Дължина на реконструирани пътищата“ по ПО7. По първия индикатор по ПО 1 изпълнението е – 75,4 %, като 18 проекта са в процес на верификация, които допринасят за постигането на този индикатор, а по ПО 7 - 78% и 4 проекта са в изпълнение.

Г-н Илиев информира, че програмата се намира във финален етап по отношение процеса на верификация с 202 бр. подадени искания за окончателни плащания към УО, като информира членовете на КН за промени в сроковете за приключване на верификацията, отчитайки одобрения Регламент 2024/795 от 29 февруари 2024 година за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP), който съответно измени Регламент № 1303/2013. Г-н Илиев спомена и важните дати за отчитане на ДБФП по ОПРР 2014 – 2020, като посочи, че 31 декември 2023 г. е срокът за допустимост на разходите, извършени от бенефициенти, а до 15 януари 2024 г. бенефициентите следваше да подадат искане за окончателно плащане при дву-етапно отчитане. Отбеляза, че това представлява една четвърт от подадените искания за окончателно плащане през целия период на програмата, което поставя УО на изпитание за своевременното им приключване и уточни, че в периода 15.01.2024 - 07.05.2024 г. верифицираните искания за плащане са 100 бр. Г-н Илиев сподели, че съгласно актуалните към момента насоки на Дирекция „Национален фонд“ относно приключване на програмния период следваше до преди 3 месеца УО да извърши верификация на всички подадени искания за плащане в срок до 10 юни 2024 г. Той информира членовете на КН за влезлия в сила Регламент 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 година за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Регламент 1303/2013 и двата основни момента, които касаят изменението, като първото касае удължаване на срока за приключване на ОПРР 2014 – 2020 с една година, като амбициите на УО са да не се възползва изцяло с възможностите за удължаване срока. Г-н Илиев уточни, че планове на УО са до м. септември 2024 г. да се приключи с верификацията на проектите. Второто важно изменение е свързано с прилагане на 100% ставка на съфинансиране на ниво приоритетна ос за принос от Европейския съюз, за заявените към ЕК разходи през 10-та счетоводна година 2023/2024, заяви г-н Илиев. Той подчерта, че ще бъде необходим допълнителен анализ от страна на УО относно възможността за включване на тези разходи при напредване на процеса на верификация и допълнително ще се представи информация на следващо заседание на КН.

Г-н Илиев представи информация за проектите за 37 договора за БФП с въведено двуетапно отчитане и се спря на възможността за така наречените неактивни проекти, които се декларират към ЕК при подаване на Окончателен доклад по изпълнението на програмата - 15.02.2026 г. Поясни, че срокът за изпълнение и докладване на неактивен проект е 15.02.2027 г., като потенциалните „неактивни“ проекти по ОПРР 2014 – 2020 повтарят списъка с двуетапните проекти. В края на презентацията си той представи и номинациите на ОПРР за участие в конкурса Regiostars 2024 г. в различните категории.

Г-жа Витанова благодари на г-н Илиев, след което предостави възможност за въпроси и даде думата на г-жа Ася Добруджалиева.

Г-жа Ася Добруджалиева благодари и отбеляза, че с оглед достъпността на информацията по изпълнение на програмите ИСУН дава възможност за обобщени справки, но за Приоритетна ос 1 е трудно да се получи обобщена информация по общини и даде пример със социалните жилища. Тя помоли да се даде пояснение по какъв начин може да се детайлизира информацията за постигнатите резултати по определени направления.

Г-жа Ася Станкова благодари за предложението, като отбеляза, че е необходимо да бъде изпратено писмо до УО с направения коментар и препоръки, което ще бъде адресирано до ЦКЗ, които поддържат системата.

Г-жа Ася Добруджалиева благодари и пое ангажимент за изготвяне на писмото.
Г-жа Витанова даде думата на г-н Жолт Соколай.
Г-н Жолт Соколай благодари за представената информация и отбеляза, че в презентацията е показан достигнат индикатор за продукт, но би искал да получи детайли относно постигане на индикатора за финансов ресурс по отношение на постигнати резултати за деца в риск от подкрепените обекти на социалната инфраструктура.
Г-н Илиев отбеляза, че в рамката на изпълнение на всяка приоритетна ос има индикатори за продукт и финансов индикатор, като в представената информация са включени индикаторите за продукт, където до момента има постигане на индикатора „Брой подкрепените обекти на социалната инфраструктура“ по ПО 5 „Социална инфраструктура“ с постигната стойност от 116% и очаквано изпълнение да достигне до 137%. По отношение на финансовия индикатор, той информира, че проектите още са в процес на верификация и на този етап не може да бъде предоставена актуална информация. Той уточни, че два са проектите на МЗ, които са с двуетапно отчитане, като в рамките на миналата седмица е проведена среща, на която са информирали, че част от изградените центрове за настаняване на деца към момента имат опасения, че няма да бъдат приключени в рамките на срока за изпълнение на проекта. Г-н Илиев поясни, че УО очаква от МЗ допълнителен анализ относно степента на изпълнение и конкретни ангажименти за финализиране на проекта.
Г-н Соколай благодари за допълнителната информация. Той акцентира и на нуждата от подобряване на комуникацията и представяне на резултатите от програмата, като даде пример с изследване на Европейския барометър, според което седем от десет запитани граждани в България не могат да посочат проект в региона им, финансиран от програмите от ЕС. Той отбеляза, че изпълнението на даден проект е важно, но от изключително значение е как се представят резултатите от него. Затова той препоръча за периода 2021-2027 г. да се подобри комуникацията по програмата и акцентира върху необходимостта от предприемане на допълнителни мерки и усилия както от страна на УО, така и от бенефициентите, които също е необходимо да популяризират постигнатите резултати.
Вторият акцент, който постави г-н Соколай, беше свързан с използването на наличните ресурси за инвестиции и условията за доброто изпълнение на програмата - необходимостта от навременно стартиране, както и предварителната готовност на проектите. Допълни, че SAFE и STEP са инструменти за ефективно управление на наличния ресурс. В края на изказването си засегна темата за предизвикателството да се изпълняват толкова разнообразни програми в два програмни периода, необходимостта от намаляване на риска на възможно най-ранен етап от загуба на средства, както и нуждата от техническа помощ и посочи JASPERS като надежден партньор. Г-н Соколай коментира, че две потенциални възможности за намаляване на риска на ранен етап са наддоговарянето и създаването на резерв със списък с приоритетни проекти, финансирани с национални средства, като в случай на възможност те да бъдат включени в обхвата на програмата и подкрепени по нея. Г-н Соколай заключи, че темата за избягването на риска от загуба на средства ще бъде дискутирана и на следващото заседание на КН.
Г-жа Витанова благодари на г-н Соколай и даде думата на г-н Ивайло Стоянов, началник на отдел „Стратегическо планиране и програмиране“.
Представяне на основна информация по изпълнението на ПРР 2021-2027 г.
Г-н Стоянов представи основната информация по изпълнението на ПРР 2021-2027, като уточни, че изплатените средства към момента са почти 3% от бюджета на програмата, от които 2% са сертифицирани от ЕК.
Г-н Стоянов поясни, че програмата навлиза в активна фаза на изпълнение, като в рамките на ПРР са сключени 6 договора на обща стойност 581,3 млн. лв. (9% от бюджета на програмата).
Той коментира, че само преди няколко дни е изтекъл срокът за подаване на проектни идеи в рамките на процедурата за 10-те големи градски общини по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ и по предварителна информация има над 200 бр. проектни идеи. Г-н Стоянов информира, че са публикувани Процедурни правила за подбор на проектни идеи по Приоритет 1. В хода на кандидатстването с проектни идеи УО активно подпомага общините,

като за целта са проведени две информационни събития. В допълнение, г-н Стоянов съобщи, че по първата процедура за кандидатстване с концепции за ИТИ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“, са получени общо 165 концепции. По думите му там водеща е ролята на Регионалните съвети за развитие, които имат свой експертен състав, и чийто ангажимент е да проведат процедурите по оценка и приоритизация на концепциите. Той уточни, че УО очаква до края на месец май работата по приоритизация да приключи и да има финални списъци с класирани концепции поне за някои региони.

Г-н Стоянов представи информация и за Приоритет 4 „Справедлив преход“, като акцентира върху създадените с решение на КН на ПРР подкомитети за справедлив преход в областите Перник, Кюстендил и Стара Загора. Г-н Стоянов информира за проведеното в рамките на предишния ден първо съвместно заседание на подкомитетите и отбеляза, че са положени основите за активна работа, като увери участниците, че в рамките на следващите точки ще се запознаят с получените предложения. Представи и обобщена информация относно процедурите за неприсъствено вземане на решения на КН на ПРР 2021-2027 г.

Г-жа Витанова даде думата за коментари и въпроси на г-жа Райна Георгиева, КНСБ.

Г-жа Георгиева отбеляза, че е приключила процедурата за подаване на концепции по приоритет 2 и попита дали предстои нова процедура за общините, които не са подали концепции.

Г-н Стоянов поясни, че преди да се даде категоричен отговор е необходимо първо да приключи първата процедура и след като има резултати Управляващите органи ще направят допълнителен анализ и преценка, след които може да се премине към обявяване на втора процедура.

Г-жа Р. Георгиева се поинтересува допълнително за възможностите на община без одобрена концепция да кандидатства при евентуална втора процедура.

Г-н Стоянов поясни, че процесът е двуфазов и според насоките може да кандидатстват само бенефициентите с одобрените концепции за ИТИ.

Г-жа Сорина Канеа, ЕК, зададе два допълнителни въпроса. Тя помоли за информация относно съпътстващите меки мерки, които са поети като ангажимент при инвестиции в образователна и социална инфраструктура и как ще бъдат подsigурени. Вторият въпрос е свързан с разяснение на координационния механизъм и начина на отчитане, който касае финансирани проекти от концепции за ИТИ с ресурс от други програми и уточнение кога времево останалите Управляващи органи могат да отчетат инструмента ИТИ пред КН.

Г-н Стоянов поясни, че в програмата действително е поет ангажимент за съпътстващи меки мерки с ресурс от Европейския социален фонд + при инвестиции в социална и образователна инфраструктура. Спазването на този ангажимент е гарантирано на фаза 1, а УО планира да го потвърди и на фаза 2. Г-н Стоянов подчерта, че в методологията и критериите по Приоритет 2 е включен критерий, съгласно който проектните предложения ще бъдат проверявани дали инфраструктурните мерки при инвестиции в социална или в образователна инфраструктура или жилищно настаняване са комбинирани с подходящи меки мерки. По този начин този ангажимент ще бъде следен.

Г-жа Ася Станкова взе отношение по втория въпрос и поясни, че УО ще предприеме действия заедно с другите Управляващи органи за създаването на координационен механизъм след публикуване на окончателните списъци с одобрените концепции.

Г-н Соколай напомни, че JASPERS има възможност да предоставят помощ за подготовката на проектни предложения преди фаза 2, на който ще се кандидатства за финансиране. Те са включени с презентация в дневния ред на заседанието и в тази връзка окуражи всички присъстващи членове на КН и общините да помислят за възможна подкрепа от тях при подготовката на проектни предложения, както и да се възползват от всички възможности, за да бъдат подготвени, което в последствие ще им помогне за бързото и качествено изпълнение на проектите.

Г-жа Витанова даде думата на г-жа **Кети Карачолова**, началник на отдел „Преселекция и договаряне“ за представяне на Методология и критерии за подбор по

процедурата е „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“.

Представяне на Методология и критерии за подбор по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“

Г-жа Карачолова информира, че целта на процедурата е насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в градските райони, като тя обхваща 40 по-малки градски общини. Във връзка с начина на изпълнение на подхода са допустими всички кандидати с одобрени концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), определени за конкретни бенефициенти, заяви тя.

Г-жа Карачолова представи критериите за административно съответствие и допустимост, като поясни, че в тях се включват стандартни критерии, приложими в повечето процедури, както и по-специфичните за конкретната процедура по приоритет 2. Такъв специфичен критерий е *допустимите дейности в проектното предложение да съответстват на планираните дейности в одобрената концепция за ИТИ*. Тя представи и останалите специфични критерии по процедурата, като обясни, че при инфраструктурни мерки в социална и образователна инфраструктура или жилищно настаняване задължително се изисква комбиниране с меки мерки, като те могат да бъдат финансирани от други програми. Друг специфичен критерий е дейностите, предвидени за финансиране по отношение на пътна, здравна, образователна, социална и културна инфраструктура, да бъдат в съответствие с националните стратегии и картите на нуждите в секторите, изготвени от отговорните органи в съответните политики. Г-жа Карачолова обясни, че в случай на проектно предложение, включващо мерки за енергийна ефективност или обновяване на сграден фонд, същите следва да се изпълняват интегрирано с мерки за зелена градска инфраструктура. Друг специфичен критерий в процедурата е, че в случай на проектно предложение, включващо мерки за енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни сгради има задължително изиквани документи относно енергийно бедни домакинства и техните жилища, за които е предвидено 100 % финансиране.

Г-жа Карачолова обърна внимание на получени коментари от НСОРБ, първият от които е свързан с отпадане на първия критерий за техническа и финансова оценка, а именно целта и обхвата на проектното предложение да съответства на одобрената концепция за ИТИ и на общата програмна концепция за принос на фондовете от ЕС. Аргументите за това са свързани с факта, че има съвпадение с критерия за административно съответствие и допустимост, като тя поясни, че УО би приел този коментар и отпадането на този критерий ще доведе съответно до промяна в максималния брой точки по процедурата. Вторият коментар е свързан с втория критерий за уязвимите групи, като предложението е да отпадне изцяло или да му бъде намалена тежестта. Тя коментира, че предвид ангажимента на УО към ЕК, отпадането е невъзможно, но той да бъде намален с тежестта на 10 т., съответно скалата за оценка е същата. Общата максимална оценка съгласно критериите за техническа и финансова оценка се променя на 80 т., а прагът за преминаване - 35 точки (обръщаме внимание, че в периода след провеждане на КН бяха получени иредица коментари в посока ниския праг за преминаване от 35 т. В тази връзка, УО ще увеличи прага за преминаване на 40 т в проекта на Насоки за кандидатстване). Г-жа Карачолова поясни, че ключов критерий по техническата и финансова оценка с тежест от 20 т. е оценката за плана за изпълнение на дейностите, включени в проектното предложение.

Г-жа Карачолова представи и критерии за техническа и финансова оценка с тежест 10 т. и 5 т. - и представи и индикативен график, включващ времева рамка за изготвяне на проект на Насоки за кандидатстване (фаза 2) по Приоритет 2 и съгласуване за съответствие с приложимите правила за държавните помощи и подготвен финален вариант на Насоки и обявяването им до края на юни тази година. Г-жа Карачолова поясни, че крайният срок за кандидатстване ще бъде до края на месец септември 2024 г., а оценката и сключването на договори с конкретните бенефициенти до края на годината.

Г-жа Сорина Канеа коментира предложението на НСОРБ относно намаляването на тежестта и броя на точките на критерия, свързан с адресирането на уязвимите групи, като подчерта желанието на ЕК да бъдат представени аргументите за това предложение и допълнително да бъдат дискутирани и обсъдени, за да се прецени дали може да се приеме това предложение.
Г-жа Станкова прикани представителите на НСОРБ да вземат отношение и даде думата на г- Калин Каменов, член на УС на НСОРБ, председател на РСР Северозападен регион и кмет на Община Враца.
Г-н Каменов благодари и запозна присъстващите с резултатите от проведеното заседание на РСР за Северозападна България и гласуването на концепции за ИТИ. Той подчерта, че новият подход, включващ партньорство между общините, е сложен и представлява голямо предизвикателство пред общините. Г-н Каменов информира членовете, че в СЗР избраните концепции покриват половината ресурс за Северозападна България, като в тях са включени и такива за изграждане на държавни пътища. Той изрази мнение, че такива дейности за държавни пътища трябва да бъдат извадени, за да могат чрез ИТИ да се финансира изграждането на общинска пътна мрежа или необходимостта от дългосрочни концепции в образованието. Г-н Каменов отправи критика относно налагането и размера на финансови корекции, които намира за прекалено строги, водят до тежест за бенефициентите и риск за неусвояване на целия ресурс.
Г-жа Станкова благодари на г-н Каменов като коментира, че всички предложения и разисквани теми ще бъдат обект на отговор от страна на УО, но настоя за аргументацията относно конкретната тема за критериите за подбор по процедурата по приоритет 2.
Г-н Каменов поясни, че няма забележки.
Г-жа Станкова напомни, че ЕК помоли за допълнителна аргументация по предложението на НСОРБ и предложи на г-жа Кети Карачолова да изчете изпратените аргументи.
Г-жа Карачолова представи писмените предложения на НСОРБ, след което г-жа Станкова предложи за гласуване критериите за подбор по процедурата по приоритет 2 и даде възможност за изказване на г-жа Добруджалиева.
Г-жа Ася Станкова даде думата на г-жа Добруджалиева.
Г-жа Добруджалиева сподели лично мнение, че за първи път има програмен продукт (ППР) с фокус върху териториите с най-големи проблеми, като е необходимо да се подобрят условията в тях. Изрази позиция, че общините не искат да работят в тези квартали, защото е трудно, няма устройствени планове и има незаконно строителство, което пречи да се облагородяват. Повдигна и въпроса за прилагане на политика по узаконяване на конструктивно устойчивите жилища, които са единствен подслон на домакинствата в тези квартали, които ги обитават, като се приложи румънския модел. Тя продължи, като посочи, че критериите следва да останат с висока тежест на дейностите, за да могат общините да инвестират в тези райони и да се стартира с устройственото планиране в тези части.
Г-н Калин Каменов се съгласи, че трябва да се работи със социално уязвимите групи, но не трябва да се забравя и един много важен елемент, а именно, че тези групи са събрани в едно и ако се даде възможност за узаконяване на незаконните постройки, много голяма част от които са опасни, се поставя под риск техния живот и здраве. В тази посока е и прокарването на инфраструктура, което е изключително сложно и много рисково.
Г-н Каменов допълни, че ако целта е интегриране на тези групи, то те следва да бъдат изведени от настоящите територии, където черпят лош опит един от друг. Необходимо е изграждане на нови съоръжения, нови социални жилища, за да има реална интеграция, в противен случай се постига сегрегация и дискриминация, което се е реализирало в продължение на десетки години. Г-н Каменов изрази мнение, че единственият възможен вариант за реална интеграция е тези групи да живеят с хората, от които могат да черпят положителен опит и да се социализират.
Г-н Ивайло Стоянов обърна внимание на два ключови момента, свързани с това, че

една програма или процедура не могат да решат всички проблеми с жилищното настаняване или устройственото планиране и второ, че адресирането на уязвимите групи може да става не само с директни индикатори, както е по другите програми, а и с подходящи мерки по почти всеки един проект по ППР. Това е и спецификата на подхода отдолу-нагоре, всяка община да дефинира/определи правилно целевите групи, и ако в тях има специална насоченост към уязвимите групи, да получи съответните точки.

Г-жа Веселка Иванова посочи, че направеното предложение от НСОРБ е чисто експертно и мотивите са два – първо, че самият критерий има много голяма относителна тежест и носи 20 т. от общо 40 т., и второто е даденото определение за уязвими групи и включените в тях лица, голяма част, от които се подкрепят и по други програми – Програма „Развитие на човешките ресурси“, Програма „Образование“. Г-жа Иванова отново обърна внимание, че предложението за намаляване на тежестта на критерия или неговото отпадане е изцяло експертно и не е свързано с предходния дебат.

Г-жа Ася Станкова направи уточнението, че останалите програми, които са насочени към уязвимите групи предлагат финансиране на друг тип мерки, докато при ППР са инфраструктурните и няма как да не бъде засегната темата с уязвимите групи.

В заключение по темата, г-н Каменов изрази позиция, че тежестта, която се дава на критерия е наистина голяма и се насочва фокусът към определени социално уязвими групи, без те да са посочени изрично. Той продължи и посочи, че в много градове има закрити социални услуги, училища, детски градини и др. с празни и пустеещи сгради, които с интегрирани мерки и надграждане могат да бъдат използвани за социални жилища за всякакъв вид социално уязвими групи. Г-н Каменов подчерта, че инвестицията в незаконна инфраструктура е проблем, защото се дава лош сигнал за узаконяване на незаконни постройки върху частни имоти и евентуални бъдещи претенции от собствениците. Той апелира за обединяване на усилията на всички заинтересовани страни в посока разрешаване на съществуващите проблеми.

Г-жа Ася Станкова предложи преминаване към вземане на следното решение:
Комитетът за наблюдение одобрява Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 със следните промени:

1. Критерий за техническа и финансова оценка: „Целта и обхватът на проектното предложение съответстват на одобрената на фаза 1 концепция за ИТИ и на Общата програмна концепция за приноса на фондовете на ЕС към Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона, одобрена от съответния Регионален съвет за развитие“ отпада, предвид че попада в обхвата на тези за административно съответствие и допустимост.
2. Критерий: „Проектното предложение адресира уязвими групи“ става критерий №1 с максимална оценка от 15 т.
3. Критерий: „Проектното предложение адресира територии със специфични проблемни характеристики (зони със социални, икономически или екологични проблеми), дефинирани в Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона и/или в Плана за интегрирано развитие на общината на целевите територии“ става критерий №2 с максимална оценка от 15 т.

След проведено гласуване решението беше прието с един против и един въздържал се.

Представяне на методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, вкл. справяне с енергийната бедност“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ППР 2021 – 2027 г.

В началото на предстоящата сесия **г-жа Николина Чапанова** взе думата като обърна внимание, че целта на процедурата за кандидатстване с Концепции за интегрирано териториално развитие е централната и местната власт да си партнират и работят заедно в интерес на гражданите. Допълни, че всяка една Концепция, подадена от АПИ, е с важно регионално, а в някои случаи и с национално значение и е разработена след допитване до

общините. Изрази надежда за подкрепа в рамките на регионалния съвет за развитие на Северозападен район на изготвена концепция за изграждане на път и ГКПП „Салаш“ на границата с Р. Сърбия.

Г-жа Витанова премина към следващата точка от дневния ред и даде думата на Кети Карачолова за презентация.

Г-жа Карачолова запозна членовете на КН с основните елементи от първата процедура по приоритет 4 на ПРР. Представяната методология и критерии са обсъдени на проведеното предходния ден съвместно заседание на подкомитетите за справедлив преход на Стара Загора, Кюстендил и Перник, като общото мнение е, че процедурата и критериите са добре приети и всички релевантни коментари от членовете на подкомитетите ще бъдат отразени.

Това е процедура за подбор на проектни предложения с индикативен бюджет от 196,4 млн.лв. и инвестициите ще се реализират на територията на общините в областите Кюстендил, Перник и Стара Загора, както и общините Нова Загора, Ямбол, Симеоновград, Харманли, Тополовград, Димитровград, Хасково, Елхово, Сливен и Тунджа. Общата цел е подкрепа за мерки за енергийна ефективност (ЕЕ) на многофамилни жилищни сгради, вкл. за намаляване на енергийната бедност в най-силно засегнатите от климатичния преход области.

Г-жа Карачолова продължи с представяне на критериите за административно съответствие и допустимост. В началото тя обърна внимание, че е направен повторен преглед по отношение на датата, от която са допустими разходите за мерки за енергийна ефективност на сгради по Фонда за справедлив преход, на база което се потвърждава, че те са допустими от 01.01.2021 г. Тя уточни, че стандартно новите разходи по програмата, включително подкрепата от Фонда за справедлив преход, са допустими от датата на подаване на изменението на ПРР 2021-2027 г. или в конкретния случай от 30.09.2023 г. Разходите за енергийна ефективност на сгради, обаче, са били заложили в програмата още с първото ѝ одобрение, затова съгласно нормативните изисквания на регламента, те не се считат за нови такива и в тази връзка допустимостта им е от 01.01.2021 г.

Г-жа Карачолова подчерта, че в рамките на техническата и финансова оценка на проектните предложения два са ключовите критерии, които са и с най-голяма тежест, съответно: ефективност на инвестицията за енергийна ефективност като отношение на необходимата инвестиция в лева към количеството спестена първична енергия в kWh на годишна база – лв. /kWh/г. – 35 т. и процент енергийно спестяване в годишното потребление на първична енергия в резултат на енергоспестяващите мерки – 25 т. В рамките на проведените дискусии в подкомитетите и в съгласувателния период по предложение на Министерство на енергетиката се добавя нов критерий за техническа и финансова оценка, а именно: процент на лицата, заети в затихващите сектори с тежест от 15 т.

В заключение беше представен и индикативен времеви график, като целта е Насоките за кандидатстване да бъдат публикувани до 14.06.2024 г. с тримесечен срок за подаване на проектни предложения и след това до края на настоящата година процес по оценка и сключване на договори с конкретните бенефициенти.

В последвалата дискусия **г-жа Станкова** се съгласи с мнението на ЕК, че провеждането на подкомитет за справедлив преход и Комитет за наблюдение в рамките на 2 последователни дни е предизвикателство, но то е продиктувано от обстоятелствата и необходимостта от наваксване в изпълнението на процедурите. Обърна внимание, че направените предложения на първото общо заседание на подкомитетите са инкорпорирани, предстои тяхното гласуване от КН и прецизираните документи ще бъдат изпратени на всички членове.

След направените уточнения се премина към гласуване на решението на КН, както следва:

Комитетът за наблюдение одобрява Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, вкл. справяне с енергийната бедност“ по Приоритет 4 „Справедлив преход“ на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 със следните допълнения, съгласувани и обсъдени с подкомитетите за справедлив преход:

1. Да бъде включен нов критерий „Процент на лицата и членове на техните домакинства,

заети в затихващите сектори - въгледобивните дейности, производството на енергия от въглища (включително електрическа енергия, топлинна енергия и пара), доставката на специализирано минно оборудване и спомагателните дейности в минното дело“ на мястото на критерий „Процент на лица, които са ранно пенсионирани и/или подлежат на ранно пенсиониране до 2029 г. в сградата, обект на интервенция“ с максимална тежест 15 т. по предложение на Министерство на енергетиката, подкрепено от община Стара Загора и др. общини в област Стара Загора и обл. Кюстендил;

2. Да бъдат добавени специфични индикатори по процедурата, също по предложение на Министерство на енергетиката;
3. Да бъде прецизирана допустимостта на разходите от 01.01.2021 г.;
4. В критериите за техническа и финансова оценка, свързани с енергийно уязвимите домакинства, да се уточни, че проверката се извършва на база на настоящ адрес на живущите в сградата, както и че ще се извършват служебни проверки, където е възможно.

След проведено гласуване решението беше прието единодушно.

Представяне на методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021 – 2027 г.

Г-жа Кети Карачолова направи презентация и на втората процедура по приоритет 4 на ПРР. Посочи, че допустимите кандидати са съгласувани с Министерство на енергетика, като то ще изпрати и конкретните предприятия, които управляват мините, за да бъдат включени в насоките за кандидатстване. Целевите групи са заети лица в сектор „Енергетика“, за които има риск да бъдат съкратени. Г-жа Карачолова поясни, че в съгласувателния процес се допълни и списъкът с допустими партньори по процедурата с включването на работодателските организации като предложение след вчерашното заседание на подкомитетите, което е обосновано и ще бъде отразено в Методологията и критериите. Общият ресурс за инвестиции по процедурата е малко над 110 млн. лв., осигурени от Фонда за справедлив преход и национално финансиране.

Г-жа Карачолова продължи, че в рамките на съгласувателната процедура са получени коментари от МТСП, голямата част от които касаят допустимите дейности, допълняемостта и демаркацията на мерките от ФСП по ПРР и ПРЧР, като те се приемат. Основната актуализация по допустимите дейности е, че предвидените за финансиране обучения се посочват като специфични професионални обучения, предвид тяхната насоченост и специфика. Допълняемостта и демаркацията е разписана по-подробно, като ще се цели процедурите да се взаимодопълват.

По отношение на коментара на Министерство на енергетиката за първоначалната допустимост на разходите по процедурата до 30.10.2025 г., г-жа Карачолова разясни, че процедурата е с много висок приоритет и дейностите за повишаване на уменията е необходимо да бъдат реализирани максимално бързо. Уточнено беше, че в момента се извършва картографиране на уменията на пряко засегнатите служители в ТЕЦ-ове и мини, като след това ще бъдат изготвени индивидуални профили на служители, базирани на техните компетенции, нужди от повишаване на уменията и нагласи за бъдещо развитие. На база идентифицираните нужди от конкретни мерки за повишаване на квалификацията и уменията, ще бъдат разработени и следващите процедури по програмата. С оглед своевременно осигуряване на подкрепа на работниците до приключване на картографирането, ще се реализира настоящата процедура, чиято цел е да бъдат създадени условия за бързо повишаване на уменията на пряко засегнатите работници и осигуряването на възможност за адекватна бъдеща реализация в областта.

В този контекст г-жа Карачолова, уточни че няма пречка да се промени крайният срок за допустимост на разходите, като той бъде съобразен с изискванията на регламентите. Във връзка с прилагането на цикличност на кандидатстване по процедурата – то е възможно и към момента, тъй като е предвидено кандидатстване до 3-тия и до 6-тия месец от обявяването на процедурата, като в зависимост от изпълнението и нуждите на конкретните бенефициенти ще

се обсъди допълнително залагане на междинни срокове, удължаване на срокове и др. възможности.

Г-жа Карачолова представи и критериите за подбор и оценка на операциите, като обърна внимание, че тези за техническа и финансова оценка са свързани със степента на проектна готовност и включването на обучаваща организация с опит като партньор по проекта.

Г-жа Станкова даде думата за изказвания, коментари, становища на членовете на КН.

Г-жа Христина Стоичкова взе думата и потвърди постигната договореност, че Министерство на енергетиката ще представят списък със съответните предприятия, които управляват мините, вкл. в рамките на провежданото заседание в чат зоната, за да бъдат посочени като конкретни бенефициенти по процедурата. По този начин ще се актуализира и прецизира списъкът с допустими кандидати, като той ще бъде коректен и достъпен за всички заинтересовани страни.

В заключение на обсъжданата тема **г-жа Станкова** отново обобщи постъпилите предложения в съгласувателния период и предложи да се пристъпи към приемане на следното решение:

Комитетът за наблюдение одобрява Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за работещите в засегнатите сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“ по приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР 2021 – 2027 г. с направените допълнения, съгласно получените предложения в процеса на съгласуване с КН и обсъдени на подкомитетите по отношение на следните параметри на процедурата:

- Приложимите режими за държавни помощи (коментари на МФ и МТСП);
- Допустимите кандидати (коментари на МЕ);
- Допустимите партньори (коментари, получени в рамките на заседанието на подкомитетите);
- Допустимите дейности и обосновката (коментари от МТСП);
- Периодът на допустимост на разходите – удължаване до 31.12.2029 г. (коментар от МЕ);
- Възможност за цикличност при кандидатстването при допълнителна обосновка и аргументация от страна на конкретните бенефициенти (коментар от МЕ).

След проведено гласуване решението беше прието единодушно.

Изменение на Индикативната годишна работна програма по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. за 2024 г.

Г-жа Карачолова презентира третото изменение на Индикативната годишна работна програма за 2024 г. В началото направи кратка хронология на изготвените годишни програми от 2023 г. до момента – първата не е включвала инвестициите по Фонда за справедлив преход, първото изменение от началото на 2024 г. обхваща и процедури по ФСП, а втората промяна касае изменение на бюджет и дата за обявяване на процедурата за енергийна ефективност в жилищни сгради.

Настоящото изменение включва прецизирани основни параметри (дата на обявяване и бюджет) на процедури по приоритети 1 и 2 на Програмата, както и техническа подкрепа за 10-те общини бенефициенти по приоритет 1. Останалите коригирани параметри по годишната програма касат процедури по приоритет 4 и 5 на ПРР, в това число обсъдени на подкомитети за справедлив преход и приети на настоящото заседание на КН, съгласно получени коментари и бележки от заинтересовани страни.

Г-жа Станкова обърна още веднъж внимание на двата нови момента, които са резултат от дискусията в подкомитетите – допустимите кандидати в процедурата за квалификация и преквалификация се разширяват с конкретните работодатели на територията на областите Кюстендил, Перник и Стара Загора, а по процедурата за индустриални и логистични паркове се добавят като допустими кандидати или партньори общините на територията на трите области.

След проведено гласуване решението за изменение на Индикативната годишна работна програма по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. за 2024 г. беше прието

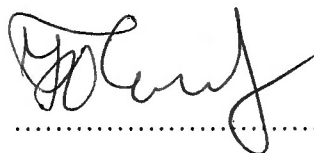
единодушно.

Презентация на възможностите за оказване на техническа помощ от екипа на JASPERS

В края на заседанието г-жа Станкова даде думата на представители на JASPERS, които представиха възможностите за оказване на техническа помощ на бенефицинети от техния екип в рамките на целия проектен цикъл и в различни сфери/сектори на действие, вкл. за изграждане на капацитет и развитие на знания, разработване на документи, участие в платформи, обмяна на опит и добри практики. Представена беше и предоставената подкрепа до момента по Фонда за справедлив преход в България, както и предстоящите стъпки за ефективно управление на инвестициите. Информацията беше допълнена и с възможностите за подкрепа (технически и методологически) на регионалното и градското развитие и прилагането на интегрирания секторен подход върху целевите територии.

Г-жа Станкова подчерта, че предложението за подкрепа е изключително навременно, тъй като предстои процесът по разработване и изпълнение на конкретни проектни предложения след приключването на фазата по одобрение на КИТИ. Г-жа Станкова допълни, че ще се положат съгласувани усилия за максимално намаляване на тримесечния срок за кандидатстване с проекти по приоритет 2 и призова за използване на възможностите, които предоставят от JASPERS.

Закриване на заседанието

ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР

РУО НА ПРР